

Norinnova Forvaltning AS
Forskningsparken
Postboks 6414
9294 TROMSØ

VÅR REFERANSE
22/10319

DERES REFERANSE
AR539145080

DATO
21.06.2023

Tilsynsrapport og vedtak om overtredelsesgebyr

1. Innledning og bakgrunn

Finanstilsynet har gjennomført et tematisyn hos utvalgte forvaltere av alternative investeringsfond, herunder Norinnova Forvaltning AS, org. nr. 991 381 473 (Foretaket). Tema for tilsynet var foretakenes tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvv). Tematisynet ble varslet via Altinn den 19. september 2022.

Foretaket er registrert som AIF-forvalter etter AIF-loven § 1-4 annet ledd. Registrerte AIF-forvaltere er etter AIF-loven § 1-4 unntatt store deler av AIF-lovens krav, men hvitvaskingsregelverket gjelder fullt ut jf. hvvl. § 4 første ledd bokstav n.

Foretakene som ble valgt ut til å delta i tematisynet ble bedt om å sende inn foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering (jf. hvvl. § 7), foretakets rutiner (hvv. § 8), en oversikt over foretakenes kunder, og opplysning om hvem som var utpekt som hvitvaskingsansvarlig (hvv. § 8 (5)). Videre ble foretakene bedt om å redegjøre for foretakenes opplæring av ansatte (hvv. § 36), foretakenes løpende oppfølging av kunder (hvv. § 9) og eventuell bruk av tredjeparter i forbindelse med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvvl. § 22-23.

Det ble gjennom tilsynet avdekket grunnleggende mangler i etterlevelsen av kravene. Manglene hos Foretaket anses omfattende og grovere enn mangler avdekket hos foretak som ikke får overtredelsesgebyr. Manglene danner grunnlag for overtredelsesgebyr etter hvitvaskingsloven § 49.

Som varslet i foreløpig rapport 3. februar 2023 ilegger Finanstilsynet Foretaket et overtredelsesgebyr på 200 000 kroner.

2. Mangelfull etterlevelse av kravet til virksomhetsinnrettet risikovurdering

2.1. Rettslig utgangspunkt

Rapporteringspliktige, herunder registrerte AIF-forvaltere, må identifisere og forstå risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering foretaket er eksponert for. Alle rapporteringspliktige skal ha en

risikovurdering, jf. hvitvaskingsloven § 7. Gjennom risikovurderingen skal den rapporteringspliktige identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til egen virksomhet. Risikovurderingen skal danne utgangspunktet for den rapporteringspliktiges utarbeidelse av rutiner, samt gjennomføringen av det øvrige arbeidet på hvitvaskingsområdet.

Risikovurderingen skal omfatte foretakets egen virksomhet, produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder, kundegrupper og geografiske forhold. Også terrorfinansieringsrisikoen skal vurderes, selv om risikoen anses lav. Sentrale elementer i risikovurderingen vil være erfaringene den rapporteringspliktige gjør seg gjennom virksomheten, herunder kunnskap om egne kunder, og fra undersøkelser og rapportering om mistenkelige forhold.

Risikovurderingen må oppdateres jevnlig for å kunne være et praktisk verktøy for rapporteringspliktige. En fornyet vurdering bør gjøres minimum årlig eller hyppigere ved behov. Relevante momenter vil være ny kunnskap om metoder og trender for hvitvasking og terrorfinansiering, enten basert på oppdaterte erfaringer fra den rapporteringspliktige selv, eller fra eksterne kilder. Videre skal rapporteringspliktige særskilt vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering før nye produkter og tjenester tilbys, og før ny teknologi tas i bruk, jf. hvitvaskingsloven § 7 tredje ledd.

Det må fremgå av risikovurderingen at foretaket har vurdert både eksterne trusler mot virksomheten og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for foretakets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen). Selv om foretaket kjenner sine kunder godt, og foretaket av den grunn vurderer risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering som lav, plikter foretaket å foreta en virksomhetsinnrettet risikovurdering og dokumentere disse vurderingene.

Finanstilsynet forventer at alle rapporteringspliktige ved utarbeidelsen av risikovurderingen baserer seg på interne og eksterne kilder, og av eksterne kilder forventes det at rapporteringspliktige som et minimum benytter gjeldende "Nasjonal risikovurdering om hvitvasking og terrorfinansiering" fra Politidirektoratet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST), samt Finanstilsynets risikovurdering.

2.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatt informasjon fra Foretaket, la Finanstilsynet til grunn at Foretaket per 20. september 2022 ikke hadde utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering i tråd med hvitvaskingsloven § 7.

En forsvarlig risikovurdering av virksomheten er en grunnleggende forutsetning for Foretakets arbeid med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Finanstilsynets foreløpige vurdering var at mangelen var alvorlig og vedvarende.

2.3. Foretakets tilsva

Foretaket anfører i sitt tilsva Finanstilsynets foreløpige vurderinger var basert på et mangelfullt grunnlag som følge av mangelfull informasjon gitt av Foretaket i forbindelse med tilsynet. Foretaket

anfører at gjennomgang av internkontrollrutiner, corporate governance og fondets investeringsstrategi og etiske retningslinjer innebar en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Risikoen ble av Foretaket vurdert som lav ut fra en vurdering av blant annet type eiere i fondet og type porteføljebedrifter. Foretaket anfører at eiersiden i fondet har vært stabil siden oppstart og at eierne er kjente norske selskaper. Foretaket erkjenner at risikovurderingen ikke har vært beskrevet, konkretisert og formalisert spesifikt opp mot kravene i hvitvaskingsloven, men at vurderingen ikke har vært så fraværende som Foretaket tidligere har kommunisert i forbindelse med tilsynet.

I forbindelse med tilsvaret har Foretaket innsendt en risikovurdering fastsatt av styret 23. februar 2023.

2.4. Finanstilsynets konklusjon

Foretakets anførsler knyttet til eierstrukturen i fondet og interne prosesser kan ikke erstatte en formalisert virksomhetsinnrettet risikovurdering utarbeidet i henhold til hvitvaskingsloven § 7. Hensikten med denne risikovurderingen er å sikre at Foretaket på en systematisk måte får oversikt over og tar stilling til risikoen for at Foretakets virksomhet blir benyttet til hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen danner grunnlaget for at Foretaket kan fastsette hensiktsmessige og treffsikre tiltak for å håndtere de risikoene som identifiseres. Ved å ikke ha utarbeidet risikovurderingen har Foretaket også overtrådt hvitvaskingsloven § 6 som krever at Foretaket legger til grunn vurderinger av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering ved anvendelsen av loven.

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i forbindelse med tilsvaret har oversendt en virksomhetsrettet risikovurdering. At Foretaket etter gjennomføringen av tilsynet har utarbeidet en risikovurdering avhjelper imidlertid ikke at Foretaket tidligere har unnlatt å overholde sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven § 7. Finanstilsynet anser derfor at den manglende utarbeidelsen av virksomhetsinnrettet risikovurdering utgjør en alvorlig overtredelse av kravene etter hvitvaskingsloven § 7.

3. Manglende rutiner

3.1. Rettslig utgangspunkt

Foretaket plikter å ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i, eller i medhold av, hvitvaskingsloven, jf. hvvl. § 8. Dette innebærer at det blant annet må utarbeides rutiner for risikoklassifisering av kunder, gjennomføring av løpende kundetiltak, bruk av støtteverktøy, rutiner om undersøkelse og rapportering av mistenkelige forhold mv. Rutinene skal være operasjonelle og beskrive hvordan foretaket i praksis skal etterleve hvitvaskingsregelverket. De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at foretaket har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet, og plikter som skal ivaretas av de ansatte i det daglige arbeidet. Rutinene må blant annet beskrive hvordan foretaket skal etterleve hvitvaskingsregelverket, herunder angi hva som skal gjøres, hvordan og når dette skal gjøres og hvilke vurderinger som skal ligge til grunn.

For at rutinene skal virke etter sin hensikt, må de være tilpasset virksomhetens art og omfang, hvilket betyr at det må være en klar sammenheng mellom den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og rutinene. Dette innebærer at rutinene blant annet skal beskrive arbeidsprosesser som har til formål å redusere risiko som er identifisert i foretakets risikovurdering. Foretaket kan ta utgangspunkt i standardiserte rutineverk, men disse må tilpasses den konkrete virksomheten for å sikre at rutinene er risikobaserte for den enkelte virksomhet, og tilpasset dennes produkter, kunder mv.

Rutinene skal holdes oppdatert. Behovet for oppdatering avhenger av virksomhetens type og omfang. Det vil generelt være nødvendig å revidere rutinene når risikovurderingen er revidert, og ellers ved nye regulatoriske krav, ved utvikling av nye produkter, eller ved andre endringer i risikobildet eller i virksomheten. I alle tilfeller forventes det at det gjøres en vurdering av om det er behov for justeringer i rutineverket minimum årlig.

Tilpassede rutiner er en forutsetning for at de ansatte skal kunne gjennomføre tilstrekkelige vurderinger og iverksette nødvendige tiltak. Det vil ikke være tilstrekkelig at rutinene bare gjengir de overordnede plikter og forventninger som følger direkte av lov og rundskriv. Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige, og det skal utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene. Mer detaljerte rutiner som beskriver hvordan pliktene skal utføres (operative rutiner) kan fremgå av egne dokumenter eller systemer, for eksempel i form av sjekklister. De operative rutinene kan fastsettes på et lavere nivå i Foretaket, men må ha en klar forankring i den overordnede rutinen.

3.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatte opplysninger fra Foretaket la Finanstilsynet i foreløpig rapport til grunn at Foretaket per 20. september 2022 ikke hadde utarbeidet virksomhetstilpassede rutiner. Hensiktsmessige rutiner er nødvendige for at Foretaket og dets ansatte skal kunne gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i, eller i medhold av, hvitvaskingsloven § 8. Foretaket syntes helt å mangle dokumenterte rutiner i tråd med hvitvaskingsloven § 8. Finanstilsynets foreløpige vurdering var at dette var en vedvarende og alvorlig mangel.

3.3. Foretakets tilsvare

Som ledd i tilsvaret har Foretaket oversendt dokument benevnt " Rutiner for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering." Dokumentet er behandlet av Foretakets styre 16. januar og 23. februar 2023.

Foretaket opplyser at Foretakets rutinger ble gjennomgått ved nedbemanning og avvikling av back-office i 2020. Ved gjennomgangen ble risikoen for hvitvasking vurdert som lav. Foretaket erkjenner at behovet for å ha en systematisk identifisering av risiko og formaliserte rutiner for å forebygge og avdekke forsøk på å bruke virksomheten i hvitvasking eller terrorfinansiering, ikke ble godt nok erkjent.

Foretaket opplyser at det ved alle transaksjoner fra fondet til porteføljeselskapene har det vært gjort dobbel kontroll av kontonummer og mottaker av utbetalinger. Foretaket opplyser at det benytter

autorisert regnskapsfører til å håndtere regnskapsførsel, årsoppgjør og inn- og utbetalinger. Regnskapsførers kontroller har ikke avdekket avvik.

3.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i etterkant av tilsynet har utarbeidet rutiner for å sikre at virksomheten fremover håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i, eller i medhold av, hvitvaskingsloven, jf. hvitvaskingsloven § 8.

Finanstilsynet understreker at regnskapsførers rolle ikke fritar Foretaket fra å gjennomføre tiltak på egenhånd for å sikre at Foretaket etterlever sine egne forpliktelser.

På samme måte som med den virksomhetsinnrettede risikovurderingen som nevnt under punkt 2 er rutineene utarbeidet etter gjennomføringen av tilsynet, og ble fastsatt av styret 23. februar 2023. Det nevnes at rutineene fremstår som kortfattede og lite utfyllende med hensyn til hvordan de konkrete oppgavene skal løses. Herunder er det ikke fastsatt tidsrammer for utførelsen av oppgavene. Finanstilsynet forutsetter at Foretaket gjennomgår rutineverket for å sikre at styret fastsetter et mer utfyllende rutineverk, med mer utførlige beskrivelser av de tiltak Foretaket gjennomfører for å sikre etterlevelse av kravene i hvitvaskingsloven.

Finanstilsynet legger til grunn at Foretaket på tidspunktet for tilsynet ikke hadde utarbeidet rutiner i samsvar med kravene i hvitvaskingsloven § 8 og det foreligger derfor en overtredelse av loven. Overtredelsen regnes som alvorlig.

4. Foretakets løpende oppfølging av kunder og tilhørende tiltak

4.1. Rettslig utgangspunkt

Rapporteringspliktige skal gjennomføre løpende oppfølging av kundeforhold etter hvvl. § 24, på grunnlag av en vurdering av risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering.

Rapporteringspliktige skal oppdatere kundeopplysninger og annen relevant dokumentasjon, samt overvåke kundeferd, herunder transaksjonsmønster. Plikten omfatter også screening mot FNs og EUs sanksjonslister.

Den rapporteringspliktige skal løpende følge med på kundenes aktivitet og påse at den kjenner kunden tilstrekkelig til å gjennomføre nødvendige kundetiltak og vurderinger for å kunne håndtere risikoen som den enkelte kunde innebærer. Formålet med oppfølgingen er å påse at kundeinformasjonen er oppdatert og å oppdage avvikende eller endret atferd fra kunden. Hvor hyppig det er behov for å gjennomføre periodisk løpende oppfølging vil bero på kundens risikoklassifisering og kundens atferd. Normalt vil det være tilstrekkelig å oppdatere informasjon og dokumentasjon ved endrede forhold, i tillegg til etter faste intervaller.

Felles for periodisk og hendelsesbasert løpende oppfølging er at den blant annet skal omfatte og overvåke at transaksjoner som utføres i kundeforholdet, er i samsvar med innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål

og tilsiktede art. Kundetiltakene i den løpende oppfølgingen skal på samme måte som ellers, være risikobaserte og tilpasset den aktuelle risikoen.

Avvik fra forventet kundeatferd kan i visse tilfeller både være en indikator på hvitvasking og terrorfinansiering som utløser undersøkelses- og/eller rapporteringsplikt, og som utløser krav til løpende kundetiltak.

4.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatte opplysninger fra Foretaket la Finanstilsynet til grunn at Foretaket per 20. september 2022 ikke hadde gjennomført noen løpende oppfølging av kundeforhold i henhold til hvvl. § 24 i fondets levetid.

Finanstilsynets foreløpige vurdering var at mangelen var vedvarende og alvorlig.

4.3. Foretakets tilsvaer

Foretaket har i tilsvaret vist til dokumentet benevnt " Rutiner for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering" hva angår Foretakets løpende oppfølging av kundeforhold.

Foretaket anfører at Foretaket har gjennomført løpende tiltak opp mot porteføljeselskapene og investorene, men at dette ikke har vært tilstrekkelig dokumentert gjennom skriftlige rutiner. Foretaket opplyser at eiersiden i fondet har vært stabil siden oppstart, med unntak av at en aksjepost er overdratt til Foretaket, og at eierne i fondet er kjente norske selskaper. Foretaket har derfor vurdert risikoen for hvitvasking som lav.

4.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet kan ikke se at opplysninger i Foretakets tilsvaer gir grunnlag for en endret vurdering. Gjennomføringen av dokumenterte kundetiltak er avgjørende for å utføre et risikobasert arbeid for å sikre at Foretakets tjenester ikke benyttes til hvitvaskingsformål. Finanstilsynet tar til etterretning at Foretaket i etterkant av tilsynet har fastsatt rutiner for oppfølging av kundeforhold, men legger til grunn at rutinene er utarbeidet som et direkte resultat av gjennomføringen av tilsynet, og at Foretaket på eget initiativ ikke ville ha iverksatt tiltak for å sikre etterlevelse. Rutinene forelå ikke på tilsynstidspunktet, og fremstår videre som svært knappe, og ikke tilfredsstillende ut fra lovens krav. Finanstilsynet opprettholder sin vurdering av at Foretaket har overtrådt hvitvaskingsloven § 24. Overtredelsen regnes som alvorlig.

5. Opplæring av Foretakets ansatte

5.1. Rettslig utgangspunkt

Det følger av hvvl. § 36 at rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsloven og i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres.

Finanstilsynet har i veilederen til hvitvaskingsloven (rundskriv 4/2022) uttalt at hva som er tilstrekkelig vil avhenge av flere forhold, herunder produkter og tjenester som tilbys, størrelse på Foretaket og risikoeksponering. Opplæringen må tilpasses den enkelte ansattes ansvar, oppgaver og rolle. Finanstilsynet anser det nødvendig at nyansatte får tilstrekkelig innføring ved oppstart av arbeidsforholdet. Hvilken oppdatering som er nødvendig utover dette vil bero på rettsutvikling, nye interne rutiner, nytt risikobilde mv. Oppdateringen bør uansett skje med jevne mellomrom for å sikre vedlikehold av kunnskapen. Foretaket skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene. Etter Finanstilsynets syn innebærer dette at foretaket bør ha en opplæringsplan e.l., og at de kan dokumentere innhold og gjennomføring.

5.2. Finanstilsynets foreløpige observasjoner og vurderinger

Basert på mottatte opplysninger fra Foretaket synes det ikke i 2021 eller 2022 å ha blitt gitt tilbud om opplæring av Foretakets ansatte, eller funnet sted noen opplæring av ansatte innenfor antihvitvaskingsarbeid eller arbeid som forebygger terrorfinansiering.

Da det ikke forelå dokumentasjon på gjennomført eller planlagt opplæring var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke oppfylte kravet i hvvl. § 36. Finanstilsynets vurderte mangelen som vedvarende og alvorlig.

5.3. Foretakets tilsvarende

Foretaket viser til at Foretaket i perioden 2008-2019 var forsvarlig bemannet og at de ansatte hadde en tilfredsstillende opplæring i Foretakets eksisterende rutiner. Rutinene var etter Foretakets syn basert på en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Foretaket erkjenner at det faktisk at rutinene ikke var formalisert mht kravene i hvitvaskingsloven også har forplantet seg som en mangel i opplæringen av ansatte. Foretaket anfører at opplæringen ikke har vært så fraværende som lagt til grunn i den foreløpige rapporten. Foretaket viser videre at det per 2022 bare er en ansatt i Foretaket.

5.4. Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet kan ikke se at Foretakets anførsler gir grunnlag for en endret vurdering. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at det er gjennomført opplæringstiltak overfor Foretakets ansatte. Selv om det for tiden bare er en ansatt i Foretaket, må det gjennomføres hensiktsmessige opplæringstiltak. Foretaket har dermed overtrådt hvitvaskingsloven § 36.

6. Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan ilegges for brudd på en rekke plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder bestemmelsene knyttet til risikovurderinger, rutiner, løpende oppfølging av kundeforhold og opplæring av ansatte. Hvilke overtredelser overtredelsesgebyret skal beregnes for følger av hvitvaskingsloven § 49 (1). Bestemmelsen lyder:

Dersom rapporteringspliktige eller noen som har handlet på vegne av et rapporteringspliktig foretak, har overtrådt §§ 6 til 8, kapittel 4, §§ 25, 26, 27, 28, 30, 35, 36, 39, 42, forskrift gitt i medhold av disse bestemmelsene eller forskrift gitt i medhold av § 52, kan tilsynsmyndigheten ilegge den rapporteringspliktige overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr kan ilegges rapporteringspliktige foretak selv om ingen enkeltperson har utvist skyld. [...]

[...]

Hvordan overtredelsesgebyret skal beregnes følger av hvitvaskingsloven §§ 49 og 50. Paragraf 50 lyder:

§ 50. Vurderingsmomenter for forbud mot å ha ledelsesfunksjon og vedtak om overtredelsesgebyr

Ved vurderingen av om det skal [...] ilegges overtredelsesgebyr etter § 49, skal det blant annet tas hensyn til

- a) overtredelsens grovhet og varighet*
- b) overtrederens grad av skyld*
- c) overtrederens økonomiske evne*
- d) den rapporteringspliktiges risikovurderinger etter § 7 og rutiner etter § 8*
- e) fordeler som er oppnådd eller kunne ha vært oppnådd ved overtredelsen*
- f) om tredjeparter er påført tap*
- g) graden av samarbeid med myndighetene*
- h) eventuelle tidligere overtredelser av hvitvaskingsloven eller forskrifter med hjemmel i loven*

De samme momentene skal hensyntas ved utmålingen av overtredelsesgebyr.

På bakgrunn av rettspraksis legger Finanstilsynet til grunn at det ved ileggelse av overtredelsesgebyr overfor foretak stilles krav om at den eller de som har opptrådt på vegne av Foretaket, har utvist alminnelig uaktsomhet. Skyldkravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil.

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr vil bygge på en helhetsvurdering. Vurderingen vil inkludere konkrete vurderinger av relevante momenter i hvitvaskingsloven § 50. Listen over vurderingsmomenter er ikke uttømmende og angir ikke hvilken vekt de ulike momentene skal ha i den konkrete helhetsvurderingen.

6.1. Finanstilsynets foreløpige vurderinger

Et velfungerende regime for å avdekke og forebygge hvitvasking og terrorfinansiering, forutsetter god etterlevelse fra rapporteringspliktiges side. Det er viktig for tilliten til hvitvaskingsregelverket og de rapporteringspliktige som skal gjennomføre det, at brudd på regelverket oppdages og sanksjoneres. Bruk av overtredelsesgebyr vil også ha en viktig allmennpreventiv virkning ved at manglende innrettelse etter regelverket gis økonomiske konsekvenser som innebærer at foretakene ikke oppnår økonomiske fordeler på lovovertredsene.

Finanstilsynets tematisyn avdekket grunnleggende mangler ved Foretakets etterlevelse av sentrale forpliktelser i hvitvaskingsloven. Det vises til omtalen ovenfor. Etter Foretakets egne innrapporterte

opplysninger hadde ikke Foretaket hatt en virksomhetsinnrettet risikovurdering i tråd med hvitvaskingsloven § 7, eller virksomhetstilpassede rutiner i tråd med hvitvaskingsloven § 8. Foretaket synes heller ikke i fondets levetid å ha foretatt noen løpende oppfølging av kunder for å avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Videre syntes Foretaket ikke å ha ivaretatt kravet om at det skal gis opplæring til ansatte innen anti-hvitvasking og –terrorfinansiering, jf. hvvl. § 36.

Når det gjaldt overtredelsenes grovhet, la Finanstilsynet til grunn at det skulle ses hen til overtredelsens karakter. Bestemmelsene om både risikovurdering og rutiner er helt grunnleggende for å etterleve hensynet bak hvitvaskingsregelverket om å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Det anses særlig alvorlig med overtredelser av bestemmelsene om risikovurdering og arbeidsrutiner, eller større svakheter i etterlevelsen av disse bestemmelsene.

Etter Finanstilsynets foreløpige vurdering var i denne saken ikke bare avdekket mangler risikovurdering og rutiner. Pr 20. September 2022 var det hverken utarbeidet en virksomhetstilpasset risikovurdering eller rutiner for å sikre at virksomheten håndterer risiko og oppfyller sine plikter etter hvitvaskingslovens bestemmelser. Det at Foretaket hadde forsømt disse sentrale forpliktelsene ble ansett både samlet og isolert sett som alvorlige og grove overtredelser. Foretaket synes heller ikke å ha foretatt noen løpende oppfølging av kunder i fondets løpetid, og ikke ivaretatt kravet om opplæring til ansatte innen anti-hvitvasking og -terrorfinansieringsarbeid. Dette skjerpet alvorret i saken. Når det forelå brudd på disse sentrale forpliktelsene i hvitvaskingsloven, hadde Foretaket et svært begrenset grunnlag for å hindre hvitvasking og terrorfinansiering. På denne bakgrunn anså Finanstilsynet Foretakets overtredelser til å være grove.

Når det gjaldt grad av skyld, bemerket Finanstilsynet at offentligrettslige krav og forventninger til en forvalter av alternative investeringsfond står sentralt i aktsomhetsvurderingen. Det forventes at AIF-forvaltere setter seg inn i regelverket som virksomheten er omfattet av, og at arbeidet med etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket gis nødvendig oppmerksomhet og tilførsel av ressurser. Finanstilsynet har over tid påpekt viktigheten av innsats på antihvitvaskingsområdet, og at foretakene prioriterer dette arbeidet. Etter Finanstilsynets vurdering er styrets og ledelsens manglende oppfølging av hvitvaskingsloven uaktsomt. Brudd kunne vært unngått dersom Foretaket hadde viet etterlevelsen av dette regelverket tilstrekkelig oppmerksomhet.

Som nevnt ovenfor la Finanstilsynet til grunn at overtredelsene skyldes manglende oppmerksomhet og ressursinnsats fra Foretakets side. Etter Finanstilsynets oppfatning øker disse forholdene Foretakets grad av skyld. På grunnlag av den grove svikten som var avdekket, og med henvisning til praksis på området, var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at de avdekkede overtredelser var av slik art og omfang at overtredelsesgebyr skal ilegges.

Det ble lagt til grunn at Foretaket har hatt kostnadsbesparelser ved den manglende etterlevelsen av regelverket, for eksempel ressursbruk knyttet til utarbeidelse, tilpassing og vedlikehold av rutineverk, etterlevelse og opplæring av ansatte.

Hensyntatt overtredelsenes art og omfang, Foretakets skyld og økonomiske evne, samt at Foretaket var antatt å ha hatt besparelser knyttet til unnlåtelsen, mente Finanstilsynet etter en foreløpig vurdering at et overtredelsesgebyr skal settes til 200 000 kroner.

Overtredelsesgebyret var satt konservativt på bakgrunn av at Foretakets virksomhet er begrenset til å forvalte lukkede fond med begrenset likviditet.

Det ble fremhevet at fremtidige overtredelser av hvitvaskingsregelverket, herunder andre plikter enn de som er grunnlaget for overtredelsesgebyr i denne saken, ville kunne bli sanksjonert med høyere overtredelsesgebyr.

6.2. Foretakets tilsva

Foretaket erkjenner og beklager at Foretaket ga en mangelfull beskrivelse av risikovurderingen etter hvitvaskingsloven i tidligere kommunikasjon i forbindelse med tilsynet. Foretaket anfører imidlertid at Foretakets rammeverk og rutiner også var basert på en vurdering av risiko for hvitvasking, og at rutineene har vært forsvarlig håndtert i en utfordrende periode i 2020-22. Oppmerksomheten til hvitvaskingsloven har vært håndtert på et visst nivå, men av hensyn til økonomiske og ressursmessige rammer har rutiner og dokumentasjon ikke blitt håndtert på en god nok måte. Foretaket anfører at det har håndtert all avsjekk om kundeforhold ved inn og utbetalinger på en forsvarlig måte sammen med autorisert regnskapsfører.

Foretaket anfører at de forhold Finanstilsynet har avdekket ikke er knyttet til bevisst unnlattelse av etterfølgelse av regelverk, men at dette er en direkte konsekvens av nedjustering av forvaltningshonoraret i 2019. Fra 2022 er det bare én ansatt i Foretaket.

6.3. Finanstilsynets konklusjon

Etter Finanstilsynets vurdering gir Foretakets anførsler ikke grunnlag for en endret vurdering av spørsmålet om ileggelse av overtredelsesgebyr, og det vises til Finanstilsynets konklusjoner knyttet til de ulike forholdene som omhandles i denne rapporten.

Foretaket har i sitt tilsva ikke kunnet dokumentere at det på tilsynstidspunktet forelå tilfredsstillende risikovurdering, rutiner og opplæringsopplegg. Foretakets etterfølgende utarbeidelse av dokumentasjon kan ikke avhjelpe dette faktum. Foretaket har ikke fremlagt dokumentasjon som viser at Foretaket før 2023 på en systematisk måte har arbeidet med etterlevelse av kravene etter hvitvaskingsloven.

Finanstilsynet kan heller ikke se at Foretakets begrensede virksomhet gir grunnlag for en endret vurdering. Kravene i hvitvaskingsloven kommer til anvendelse uavhengig av størrelsen på virksomheten, selv om kravene skal tilpasses den aktuelle virksomheten. Registrerte AIF-forvaltere må ha tilstrekkelig formalisert dokumentasjon og sørge for etterlevelse av hvitvaskingsloven.

Finanstilsynet opprettholder dermed den foreløpige vurderingen som angitt over, og kan ikke se at de momenter som er fremhevet i Foretakets tilsva gir grunnlag for en endret vurdering. Dette gjelder også med hensyn til graden av skyld, og det vises til det som er omtalt under punkt 6.1. Når det gjelder størrelsen på gebyret har Finanstilsynet særlig sett hen til overtredelsens grovhet, graden av skyld, oppnådde kostnadsbesparelser og økonomisk evne.

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr

På bakgrunn av de forhold som er omtalt ovenfor, legger Finanstilsynet Norinnova Forvaltning AS med hjemmel i hvitvaskingsloven et overtredelsesgebyr på 200 000 kroner for overtredelse av hvitvaskingslovens krav til virksomhetsinnrettet risikovurdering og rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, manglende løpende oppfølging av kunder for å avdekke hvitvasking og terrorfinansiering og manglende opplæring av ansatte. Hjemlene er §§ 7, 8, 9 og 36 i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. § 49, jf. § 50.

Dette vedtak kan påklages til Finansdepartementet, jf. forvaltningsloven §§ 28 flg. Klagen sendes Finanstilsynet. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen skal nevne det vedtak det klages over, og hvilket resultat klager mener er det riktige. Klagen bør også nevne de grunner klager støtter seg til.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralers frist for betaling er tre uker etter faktura er sendt.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør for markedstilsyn

Britt Hjellegjerde
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.